

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : S. Mandemakers

Zaakdossiernummer : zk23.01820

Documentnummer : 2023.11631

Onderwerp : **Zienswijze op Begroting 2024 GGD Hart voor Brabant**

Beleidsprogramma : **2.2 Sport, cultuur en welzijn**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

De begroting die nu voorligt heeft betrekking op de bovenregionale samenwerking in de Gemeenschappelijke regeling (GR) in de GGD Hart voor Brabant (hierna: GGD). Het gaat om 19 gemeenten uit Midden-Brabant en Brabant-Noordoost. De GGD voert voor ruim 1,1 miljoen inwoners in zijn werkgebied taken uit op het gebied van de publieke gezondheidszorg in opdracht van de gemeente(n). Dit gebeurt op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) middels het basispakket. De inhoud van een groot deel van de taken uit de Wpg is wettelijk bepaald. Denk hierbij aan de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding en technische hygiënezorg. Het basispakket geldt voor alle gemeenten, zij betalen dit met een bijdrage per inwoner.

Rol raden bij de GGD

De GGD stuurt elk jaar de ontwerpbegroting van het volgende jaar naar alle gemeenten (bijlage 4). De ontwerpbegroting is een concrete uitwerking van de Kadernota 2024 en komt voort vanuit het beleidsplan 2024-2027 van de GGD (bijlage 5). Dit voorjaar heeft u een zienswijze ingediend op de Kadernota 2024 van de GGD

Op grond van artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunnen de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze op de ontwerpbegroting en het beleidsplan naar voren brengen, vóórdat het algemeen bestuur (AB) de begroting en het beleidsplan vaststelt. De begrotingsvergadering van het AB is op 6 juli 2023.

Tevens kunnen de gemeenteraden kennis nemen van de jaarrekening en het jaarverslag van het voorgaande jaar (bijlage 3). Dit werd uitgewerkt in een cijfermatig overzicht per gemeente (bijlage 2) en gecontroleerd door een accountant (bijlage 6) Hiervoor gelden geen wettelijke bepalingen over het geven van een zienswijze.

Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. Bij de begroting 2024 van GGD Hart voor Brabant de volgende zienswijze vast te stellen:
De raad van de gemeente Loon op Zand kan zich vinden in de opgestelde concept begroting 2024 van de GGD HvB omdat u hierin de uitwerking van de eerder gepresenteerde toekomstvisie en het beleidsplan 2024 -2027 concreter maakt en financieel vertaalt.
2. Kennis te nemen van het beleidsplan 2024-2027 en de jaarstukken 2022 van de GGD HvB en hierop geen zienswijze in te dienen.

Beoogd effect

De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle burgers, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners. Het doel daarvan is samen gezondheid gewoon maken. Met het beleidsplan 2024-2027 en de begroting 2024 legt de GGD een stevig fundament om hier aan te werken. Dit draagt bij aan de impact die wij willen bereiken namelijk een gemeente Loon op Zand met gelijke kansen op een gezond leven voor jong en oud, in een gezonde leefomgeving.

Argumenten

1.1. De begroting 2024 van de GGD is sluitend en de inhoudelijke ambities sluiten aan op onze ambities en manier van werken in Loon op Zand

De begroting 2024 volgt uit het beleidsplan 2024-2027. De GGD vertaalt concreet de ambities vanuit het beleidsplan naar het komende jaar. 2024 is het eerste jaar waarin de GGD werkt met het geactualiseerde basispakket, zoals vastgesteld bij de kadernota 2024. Vooruitlopend daarop werkt de GGD dit jaar uit wat het geactualiseerde basispakket betekent voor de dienstverlening aan de gemeenten, zowel financieel als inhoudelijk.

De belangrijkste inhoudelijke punten uit de begroting 2024:

- Gezondheidsbevordering: De GGD wil in 2024 meer aandacht besteden aan gezond ouder worden om een vitale en zelfredzame groep ouderen te creëren, zodat er in de toekomst minder zorg nodig is. Ook wil de GGD de fysieke leefomgeving meer benutten om gezondheid te bevorderen, het GGD-vaccinatiecentrum bestendigen en uitbouwen, de krachten bundelen met netwerkpartners in verschillende samenwerkingsverbanden en de gezondheid van (arbeids-)migranten, vluchtelingen en statushouders versterken.
- Gezondheid bewaken en beschermen: In 2024 neemt de GGD nieuwe stappen om de infectieziektenbestrijding te verbeteren en de pandemische paraatheid te vergroten.
- Monitoring, advies, onderzoek: De GGD gaat in 2024 nieuwe stappen zetten om de beschikbare informatie over de publieke gezondheid van Brabanders nog beter te benutten. Dit doen ze door de verschillende databronnen te gebruiken bij adviezen, duiding en monitoring van resultaten. Daarbij wordt samengewerkt met partners zoals PON/TELOS, de provincie Noord-Brabant en onderzoeksinstituten om de beschikbare bronnen continu te verrijken.
- Jeugdgezondheidszorg: In 2024 is aandacht voor meer samenwerking met en tussen de Brabantse GGD'en, werken op maat en het versterken van de mentale gezondheid van jongeren.
- Openbare geestelijke gezondheidszorg: De GGD gaat in 2024 kwetsbare groepen beter ondersteunen door de krachten te bundelen met netwerkpartners om tijdig risico's en kansen te signaleren en het samenwerken van wijkteams, politie en anderen te faciliteren.
- Toezicht houden: In 2024 gaat de GGD haar krachten bundelen met de Brabantse GGD'en om het Wmo-toezicht uit te breiden.
- Publieke gezondheid bij rampen en crisis: In 2024 gaat de GGD intensiever met partners samenwerken bij de crisistaken voor publieke gezondheid, concreet voor de pandemische paraatheid.

1.2. De GGD presenteert een sluitende ontwerpbegroting 2024

De ontwerpbegroting is sluitend met een algemene reserve van € 2,4 miljoen (per 31-12-2022). De algemene reserve is voor het opvangen van onvoorziene tegenvallers. De hoge inflatie werkt door in stijging van personeelskosten (CAO-stijgingen) en stijging van materiële kosten die via de indexeringsystematiek van de gemeente Tilburg worden gecompenseerd. De compensatie volgt een jaar later waardoor de GGD eenmalig voor 2023 de prijsstijgingen opvangt door de besparing op de huisvesting hiervoor in te zetten. Indien de lonen harder stijgen dan voorzien zal een eenmalige onttrekking aan de algemene reserve worden overwogen. De ondergrens voor de algemene reserve is vastgesteld op €1,5 miljoen. De financiële kengetallen laten zien dat de GGD een gezonde financiële huishouding heeft.

2.1. Het beleidsplan 2024-2027 sluit goed aan op de gezondheidsambities van Loon op Zand, met het nieuwe beleidsplan sluit de GGD goed aan bij de behoeften van onze inwoners en probeert zij continue haar dienstverlening te verbeteren.

In het beleidsplan “Wij maken samen gezond gewoon” werkt de GGD de ambities uit die zij beschrijft in haar toekomstvisie. De toekomstvisie is tegelijk met de kadernota 2024 aan de raden gezonden. Het beleidsplan is een concretiseringsslag van de toekomstvisie. Raadsleden konden hierover meedenken tijdens digitale werksessies in januari. In het beleidsplan staan, middels vier pijlers, de ambities voor de jaren tot en met 2027. Voor dit beleidsplan ontwikkelt de GGD, samen met gemeenten, dit jaar aanvullende indicatoren om de voortgang van de ambities te monitoren.

De belangrijkste punten uit het beleidsplan 2024-2027:

De GGD wil werken aan het zo vanzelfsprekend mogelijk maken van het onderwerp gezondheid. Zij wil daarbij eerlijk, gedurfd, en vernieuwend zijn. Concreet moet dit zich uiten doordat keuzes ondersteund worden door feiten en onderzoek, waarbij risico's worden gesignaleerd, en geadviseerd wordt over gezonde keuzes. De GGD streeft ernaar om gezondheid te agenderen en een gedurfde boodschap te vertellen, zelfs wanneer dit moeilijk is. Daarnaast willen ze blijven vernieuwen en experimenteren om mensen beter te bereiken en hen te ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes. Inwoners kunnen vertrouwen op moderne en vernieuwende dienstverlening en betrouwbare informatie en adviezen.

De GGD zet in op voorkomen van gezondheidsproblemen, als het kan en het beschermen van de gezondheid als het moet. Uitgangspunten zijn: Iedereen verschillend, allemaal gelijk. Zelf, maar niet alleen. Overal om ons heen, binnen en buiten.

GGD als betrouwbare kennispartner en adviseur

De GGD wil in 2027 de plek zijn waar inwoners en partners betrouwbare kennis en onderbouwde interventies vinden en gebruiken om de gezondheid te bevorderen. Om dit te bereiken, zal alle kennis en informatie over gezondheid en interventies 24/7 beschikbaar en begrijpelijk moeten zijn voor iedereen. De GGD wil ook nieuwe methoden en interventies ontwikkelen die gezonde keuzes en een gezonde balans stimuleren. Ze willen daarom de aandacht verleggen van het beschermen (achteraf) naar het bevorderen van gezondheid vooraf. Dit vereist ook dat de GGD andere kennis gaat aanboren, bijvoorbeeld rondom duurzame (groene) zorg.

Verder wil de GGD inwoners bewuste keuzes laten maken die bijdragen aan hun positieve gezondheid. De inwoners moeten weten waar ze hulp en ondersteuning kunnen krijgen als het moeilijk is om deze keuzes zelf te maken. De GGD wil de gezondheidsvaardigheden van inwoners versterken door samen met partners de juiste randvoorwaarden aan inwoners te bieden, zodat zij zelf de regie kunnen nemen.

Het beleidsplan noemt ook enkele voorbeelden van ontwikkelingen en diensten die laten zien hoe dit verder vorm krijgt, zoals het nog beter inzetten van media-aandacht voor belangrijke onderzoeksresultaten om meer aandacht te creëren voor publieke gezondheid en het verstevigen van de inzet en aandacht voor de proactieve aanpak van het voorkomen van infectieziekten.

2.2. Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgen gemeenteraden het jaarverslag ter kennisname toegestuurd.

In het jaarverslag 2022 doet de GGD verslag van zijn taken. De GGD heeft factsheets toegevoegd (bijlage 2) waarin de belangrijkste cijfers van 2022 zijn opgenomen.

2022 was met de Oekraïne-crisis en het eind van de coronacrisis een intensief jaar voor de GGD. Naast crises speelde er enorm veel op gezondheidsgebied. Zo werd in 2022 mede door onderzoek van de GGD duidelijk dat ondanks het eind van de coronacrisis de mentale gezondheid van onze jeugd onder druk blijft staan. De GGD werkt met ons samen om hier oplossingen voor te ontwikkelen, samen met partners uit onderwijs en welzijnswerk. Ook op de gezonde leefomgeving zien we dat de

GGD een steeds actievere rol pakt, waardoor zij ons steeds beter van advies voorziet over hoe de leefomgeving te verbeteren. We vinden het positief dat de GGD daarbij pro-actief meedenkt over wat kan helpen bij het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners. We vertrouwen erop deze goede stappen in 2023 te vervolgen.

Belangrijkste inhoudelijke punten uit het jaarverslag 2022:

Gezondheidsbevordering:

In 2022 werkte de GGD verspreid over haar werkgebied aan verschillende projecten om gezondheid op de kaart te zetten en waar nodig de domeinen met elkaar te verbinden, zoals de XBubbel waar jongeren terecht kunnen voor hun mentale gezondheid en campagnes zoals Stoptober en IkPas. In 2022 steeg het percentage scholen met het vignet Gezonde school van 30% naar 36%.

Gezondheidsbescherming:

In 2022 kreeg de GGD te maken met een landelijke uitbraak van een nieuwe ziekte, mpox genaamd. De GGD informeerde en vaccineerde de contacten van patiënten en startte een vaccinatiecampagne om mensen met een hoog risico te beschermen. Daarnaast bezocht de GGD tijdelijke opvanglocaties voor vluchtelingen uit Oekraïne en adviseerde over hygiëne en infectiepreventie.

Met het innovatieve project in 2022 "profielen van slachtoffers en daders van seksuele uitbuiting" ontwikkelde de GGD persona's om beter te begrijpen hoe slachtoffers en daders ontstaan. Het onderzoek kreeg een verlenging met zes maanden en loopt dus door in 2023.

Jeugdgezondheidszorg:

In 2022 waren er enkele uitdagingen zoals corona, achterstand in vaccinaties en verhoogde 'no show' op uitnodigingen, die acties vereisten om deze problemen te beperken. De GGD investeerde in informatie over vaccinaties en (jeugd)gezondheidszorg voor gezinnen die werden opgevangen vanwege de oorlog in Oekraïne.

De kwaliteit van de JGZ was gelijk aan die in 2021: 84% tevredenheid. Webinars en digitale cursussen over gezondheid en opvoeding kregen gemiddeld een 7,8.

Monitoren, signaleren en adviseren:

In 2022 publiceerde de GGD zoals gebruikelijk resultaten van diverse onderzoeken en adviseerde gemeenten. Tevens is een goede start gemaakt met datagedreven werken, i.s.m. andere GGD'en, waaronder een pilot rond het voorkomen van opgroeien in armoede en advies over een haalbare wijkfoto voor alle gemeenten.

Toezicht houden kinderopvang:

In 2022 is de GGD gaan werken met een intensief inwerktraject voor toezichthouders om beter risicogestuurd te werken met intensiever toezicht waar nodig. In de kinderopvang is Waarderend Toezicht ontwikkeld als methode om op een positieve en open manier het gesprek aan te gaan met organisaties over de regels en praktijk.

Corona:

In het eerste deel van 2022 was de pandemie nog steeds een belangrijk onderwerp voor de GGD. Ondanks factoren zoals personeelstekorten, werden de op- en afschaling beter beheerd dan in 2021 en richtte de GGD zich vooral op risicogroepen bij bron- en contactonderzoeken.

Organisatie:

De GGD heeft in 2022 veranderingen aangebracht in de organisatie om meer impact te hebben op de publieke gezondheid. Het managementteam hoopt zo medewerkerstevredenheid te verhogen en daardoor de medewerkers langer vast te houden. Er is meer aandacht voor waardering, ontwikkeling en eigenaarschap van medewerkers. Er zijn fluctuaties in het aantal fte's vanwege extra projecten, zoals investeren in de preventie van de effecten van corona en in het Nationaal Programma Onderwijs.

Kanttekeningen

1.1 De extra gelden die de gemeente krijgt voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) moeten in aanvulling op de doelen en plannen van de GGD worden ingezet.

Alle gemeenten krijgen extra gelden, voor 4 jaren, om gezondheid en beweging te bevorderen voor alle inwoners. De GGD moet in samenhang met de doelen en activiteiten van de gemeenten haar inzet kiezen op deze terreinen, zodat het elkaar versterkt.

Financieel

De gemeentelijke bijdrage voor het basispakket van de GGD in 2024 zal €42,59 per inwoner bedragen. Dit is inclusief indexering van €3,17 ten opzichte van 2023 en actualisering van het basispakket met een bedrag van €2,21 per inwoner. Daarnaast wordt de Wet open overheid ingevoerd, wat een extra bedrag van €0,03 per inwoner kost. De indexering (berekend volgens de afgesproken systematiek) pakt hoger uit dan geraamd in de Kadernota 2024 (8,05% in de begroting, 6,66% in de kadernota) door aangepaste loon- en prijsontwikkelingen.

De opbouw van de gemeentelijke bijdrage per inwoner in 2024 is dan als volgt:

Bijdrage basispakket 2023	€ 37,18
Actualisering basispakket	€ 2,21
Indexering 2024 (8,05%)	€ 3,17
Invoering wet open overheid	€ 0,03
Rijksvaccinatieprogramma	PM
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2024	€ 42,59

Mogelijk komen er in 2024 extra taken voor het Rijksvaccinatieprogramma naar de GGD. Omdat gemeenten hiervoor 1 op 1 gecompenseerd worden via de algemene uitkering heeft dit netto geen effect op de gemeentelijke begroting. Er worden geen verdere veranderingen verwacht die leiden tot het aanpassen van de gemeentelijke bijdrage.

Gevolgen voor de gemeentelijke begroting

De bijdrage aan de GGD in 2024 wordt berekend door de inwonerbijdrage te vermenigvuldigen met het aantal inwoners van de gemeente op 1-1-2023, te weten 23.795.

Gemeentelijke bijdrage aan de GGD € 42,59 x 23.795 =	€ 1.013.363,-
Opgenomen in de meerjarenraming van onze gemeente:	€ 916.187,- -/-
Dit leidt tot een tekort van	€ 97.176,-

In de begroting 2024 zal deze financiële consequentie worden verwerkt.

Dit betreft nu uitsluitend de basistaken van de GGD. In de begroting nemen we daarnaast ook de Plustaken, het consultatiebureau in Loon op Zand en de inzet van de wijk GGD mee, die buiten de scope van deze zienswijze vallen.

Financiële uitkomsten jaarstukken 2022:

De GGD sluit het jaar 2022 af met een positief saldo van € 48.999. Behalve de inflatie en daarop volgende financiële onzekerheid deden zich geen risico's voor. Naast de algemene reserve van €2,4 miljoen en de bestemmingsreserves van €4,9 miljoen, stelde het algemeen bestuur een norm vast voor de algemene reserve, met een ondergrens van €1,5 miljoen en een bovengrens van €5,2 miljoen.

Voortgang

Na het besluit van uw raad over de zienswijze, wordt de GGD HvB hiervan op de hoogte gesteld. Het AB van de GGD neemt deze zienswijze mee bij de besluitvorming over de begroting in haar vergadering op 6 juli 2023.

Communicatie

De zienswijze van uw raad op de begroting 2024 wordt verstuurd aan de GGD. De GGD zal alle gemeenten informeren over de uitkomsten van de beraadslaging over de begroting en de definitief vastgestelde begroting aan de gemeenten verzenden.

Bijlagen

- bijlage 1. Brief jaarstukken 2022 beleidsplan 2024-2027 en begroting 2024 GGD HvB (2023.08879)
- bijlage 2. Cijfers 2022 per gemeente GGD HvB (2023.08880)
- bijlage 3. Corona voorbij – Jaarstukken 2022 GGD HvB (2023.08881)
- bijlage 4. Wij maken gezond gewoon – (ontwerp) Begroting 2024 GGD HvB (2023.08882)
- bijlage 5. Wij maken samen gezond gewoon – Beleidsplan 2024-2027 GGD HvB (2023.08883)
- bijlage 6. Accountantsverslag 2022 GGD HvB (2023.08884)

Besluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 23 mei 2023, nummer. 2023.11631

b e s l u i t :

1. Bij de begroting 2024 van GGD Hart voor Brabant de volgende zienswijze vast te stellen:
De raad van de gemeente Loon op Zand kan zich vinden in de opgestelde concept begroting 2024 van de GGD HvB, omdat u hierin de uitwerking van de eerder gepresenteerde toekomstvisie en het beleidsplan 2024 -2027 concreter maakt en financieel vertaalt.
2. Kennis te nemen van het beleidsplan 2024-2027 en de jaarstukken 2022 van de GGD HvB en hierop geen zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van 22 juni 2023.

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,